

(februar 1800)

1797–1801.

- 224 Plagijatori se uvek plaše da će ih pokrasti – kao što često vidimo džeparoške kako hodaju s rukama u džepovima.
- 383 Stari jezici više su pogodovali Poeziji jer su jasno izražavali samo upadljive ideje, a ostale nejasno – Zato je francuski potpuno nepodesan za Poeziju; jer u tom Jeziku [sve] je jasno – *id est* – Osećanja koja su plod nejasnih ideja vezuju se za jedinstvenu jasnu ideju. Kad nam cilj nije nikakva kritika & kad se naš duh sasvim jednostavno prepusti Pesmi kao delu prirode, Poezija će nam pružiti utoliko veći užitek što ćemo je razumeti samo u grubim crtama, nesavršeno. U mom slučaju, tako je bilo sa Grejovim *Bardom* i Kolinsovim *Odama*.¹ – *Bard* me je nekad davno opio, a danas ga čitam bez užitka. Otud mi ono što nazivam metafizičkom Poezijom pruža toliko zadovoljstvo. –
- 392 Varvarske Nacije svemu pridaju svojstva života. – Aleksejeva Žena² prognala je u Sibir Nož i Zvono / prvo jer se njime posekla, drugo zbog toga što joj je upropastilo odmor.
- 432 San u kojem mi neki velikaš obećava velike stvari – pri buđenju utvrđujem da sam razočaran gotovo isto koliko bih bio da se to stvarno desilo.

Prirodni i usiljeni um.

U prvom slučaju plod pada zreo s Drveta – u drugom se s njega otesa.

Ljupki mali prostor između Jezika & srca, poput onog što razdvaja Istok & Zapad.

- 555 Ponedeljak ujutru – sedim na Panju na rubu Jezera u blizini kuće G. Klarksona – savršena vedrina / to krupno i okruglo začelje Brda zajedno sa svojim odrazom u vodi od kojeg se uopšte ne razlikuje / činilo je *jednu jedinu* formu – zmaja, veslo ili kobilicu broda koja gleda u vas / put je ličio na nekakav šav, pored jednog mesta potpuno nalik na *weiblich* τετραγραμματος,³ kako je prikazan u anatomskim knjigama! Nikad nisam video lepšu sliku!! –
- 622 [Svako je svakom sused?] Poslednji dan veka, vreme vedro.
Kao da se čitav svet veselio osim Robova na Galiji,⁴ koji su, ukotvljeni, bili prinuđeni da upravljaju Veslima.
Sudnji dan će biti samo Bla Bla Bla.

¹ Tomas Grej, *Bard* (1757) i Vilijam Kolins, *Ode izvesnom broju opisnih i alegoričnih predmeta* (1747) – Sve napomene: Ketlin Kobern i prevodilac.

² Reč je o ženi cara Alekseja Mihailoviča.

³ „Ženski tetragram“, aluzija na englesku reč za vaginu.

⁴ Kolridž ovde aludira na svoj rad u novinama *Morning Post*.

- 631 Licemerja Glasa i *Umešnosti* Lica.
- 657 Dete koje *bere* List dok popravlja Majčinu kosu...
- 673 U Poeziji je veliki Porok *Metafizičko Rešenje*.
- 737 Dva pijanca se drže, jedan se pravi trezan, drugi priznaje da je pijan, prvi *glumi* da je vodič i zaštitnik ovog drugog.
- 770 Druidi i Jevreji gomilali su kamenje in honorem genii Loci⁵ i nisu dozvoljavali da se skrnavi Alatom.
- 786 Dete koje grdi cvet onako kako su njega grdili i tukli, to je *poezija* / pretrpljeni bol praćen užitkom –
- 799 1. septembar – Igllice Čička & maslačka lete iznad pustih planina kao žive & video sam ih kroz Drveće kako sleću na jezero kao Lastavice –
- 812 Najtužniji trenutak posle smrti Prijatelja ili Deteta⁶ jeste prvo buđenje iz prvog Sna / kada minu sluđenost, vrelina i pijanstvo Žalosti / i kad se po prvi put oseti bol praznine.
- 813 27 sept. 1800 – Pošto je dete bilo veoma bolesno, krstili smo ga imenom Dervent⁷ / Iz časa u čas proizvodilo je zvuk nalik Škripanju vrata dok ih čovek zatvara lagano kako bi izbegao Škripanje.
- 819 Time što ne odstupaju, Vladari izgledaju kao da se kreću – kao Mesec na pozadini od Oblaka.
- 832 21. okt. – Jutro – 2 sata – Vetar u svojim [naletima?] proizvodi takvo mučno jecanje da mi se učinilo da moja žena ječi u snu. – Treperavo Uu! Uu! poput ranjenika na bojnopolju, koga rane počinju da peku po hladnoći.
- 834 Nije znao šta će sa sobom – morao je, tako je osećao, nešto da učini – ustao je, iznenada privukao pisaći sto – seo, uzeo pero – i utvrdio da ne zna šta će sa sobom. 30. okt. 1800.
- 840 Melanholično kao Sunčeva svetlost u sobi samrtnika.

---

⁵ U čast duha Mesta. (*Prim. prev.*)

⁶ Dete je Kolridžov sin Berkli, koji je umro prethodne godine.

⁷ Dervent je ime reke u Jezerskom okrugu.

- 886 *Misliti* na nešto nije isto što i *primetiti to*, isto onako kako se „hodati“ razlikuje od „ose-
titi tlo pod svojim nogama“ – niz opažaja praćenim osećanjem *nisus*⁸ & namere.
- 901 Primio je pismo, znajući ko ga šalje, rešio da ga ne otvori – pa ipak Srce mu je gorelo,
tuklo, otežalo – napokon ga je izvukao iz džepa i od samog tog pokreta mu je lak-
nulo.
- 923 17. mart 1801. Utorak – Hartli⁹ je, gledajući kroz prozor moje radne sobe, usredsre-
đeno i uporno osmatrao ono što se pružalo pred njim, da bi rekao – Hoće li *uvek*
biti onih Planina tamo? – Pokazao sam mu divan Pogled u Ogledalu koje sam podigao
tako da izgleda kao Baldahin ili Tavanica iznad njegove glave, i on je gotovo grčevito
pokušavao da kaže nešto o Razlici između Predmeta i Slike. – Nikada nisam video
takvo pojavljivanje suštine *Mišljenja* kao čistog čina, čiste energije, *Mišljenja* koje se
toliko razlikuje od *niza misli*.
- 925 Sreda – Popodne. U krevetu – živčan – gledao sam prizmatične boje koje ispušta
Kupa – Došao je Vordsvort – Ispričao sam se s njim – Ostavio me je samog – Zatvorio
sam oči – divni dvobojni spektri, narandžasti i ljubičasti – potom zeleni, a ta boja se
odmah pretvorila u Lisnato Zelenu & zatim pred mojim očima *postala* divna maho-
vina, poput one koja se nalazi na dimnjaku u Grasmiru. – Apstraktne Ideje – & nesve-
sne Veze!!
- 941 Izduvati dušu.
- 952 *Stambol*, na mestu starog Bizanta, iskvareni Grčki Putokaz Εις την πόλιν [za Grad]

1801–1803.

- 955 Dopola ispletena Čarapa u Fioci Kuhinjskog stola –
- 962 Fetus u boci alk. – *mladi Kornišon* –
- 984 Pokušavajući da svojoj Najvoljenijoj¹⁰ pokažem sve što znam, savladavam veštinu
koja omogućava da najzamršenije istine učinim razumljivim, pa čak i zanimljivim za
neuke.
- 1010 O Čudima treba suditi prema Učenju koje ona potvrđuju, a ne o Učenju suditi na
osnovu čuda.

⁸ Pritisak.

⁹ Najstariji Kolridžov sin, Dejvid Hartli.

¹⁰ „Najvoljenija“ je Sara Hačinson, koju je u Sveskama Kolridž zvao i Asra. Njeno ime je ispisivao i grčkim
alfabetom, potom i tajnim kodom koji je sam izmislio (na sreću, ostavio je ključ).

Romanisti¹¹ iznose apsurdne argumente želeći da dokažu istinu pomoću čuda, a zapravo bi trebalo da čuda dokažu pomoću istine.

- 1032 Dok sam tonuo u san, Misao o tebi javila mi se tako snažno da sam otvorio oči kao da ću te pogledati –
- 1037 Da sam Đavo lično i da mi neko iznese takav predlog, rogom bih mu rasporio utrobu.
- 1072 Ima nečeg suštinski niskog u radu – čak i Stvaranje Svemira kvari moju Ideju o veličini Svemogućeg – pokvarilo bi je kad bih smetnuo s uma da je kod njega ono tvoračko zapravo Misao.
- 1073 Velika Savezna Republika Svemira.
- 1079 Izvući tajne iz Ljudskih Srca kao što Egipatski Čarobnjaci, uz pomoć naročitih muzičkih sazvučja, mame zmije iz brloga. –
- 1081 Svetli odrazi u Kanalu plavih i zelenih Bočica Vitriola iz londonskih Apoteka. – Trice i kućine.
- 1108 14. feb. 1802. Popio kod Belouza čašu vina i dve izuzetno velike Kupe Punča – odlično raspoložen – otišao na spavanje. Svetli oblak se smestio između mojih Udova i posteljine – svaki put kad sam ocrtavao figuru noktom na nozi ili butini, ona se tu *ukazivala*, čitav trag nokta bio je svetlobeo, kao fosfor u kiseoniku, kao vodopadi u Velsu. Kada sam pritiskao butinu, iz spektralne Butine izbijala je velika svetlucava Bela Magla.
- 1124 Reka, tako prozirna da je nevidljiva – a ipak žubori – svet od sablasti – & sve to je San / iznutra Začarana Reka –
- 1158 Vodopad – sasvim mali – i List – čas privučen, čas odbačen
- 1161 Osmeh u zenici,
Inkarnacija Duše u Svetlosti –
Svetlost, živa Svetlost, koja je ujedno
Jezik & Misao & Osećanje –
- 1168 Žuta Strnadica peva kao radnik u čeličani, kao turpija u Radionici kazandžije.
- 1189 Stene i Kamenje poprimali su lik Života; i sam Život kao da je proterao svoju usko-mešanost, kako bi u sopstvenoj prirodi najavio beskrajni odmor, i na neki način se uskladio sa Nepomičnošću. Kirkstoun /

---

¹¹ Kolridž ovde koristi termin romanists, pejorativ za rimokatolike.

- 1192 Za Derventa je ideja Vrata tako široka da su za njega Vrata ne samo Poklopci Kutija već i Naslovnice Knjiga / godina i osam meseci /
- 1230 Obična Pošta, njen uticaj na opštu Pismenost u zemlji – pretvara dve trećine Nacije u Pisce. (Prepis iz Džepnih Teftera od Somota, 1799.)
- 1232 Crnačka plemena koja prvu stvar na koju ujutru naiđu proglašavaju za Dnevno Božanstvo – izvanredan mogući pristup – & koliko je urnebesno Božanstvo Narcisa koji je sam sebi Fetiš.
- 1253 Oktobar 1802. Hartli koga sam poslao po sveću kod G. Klarksona – naljutio se zbog *izgleda* – na šta misliš, mili? – na *izgleda, izgleda* – ono što *izgleda* kao da postoji, a u stvari ga nema – ljudi i lica i štošta, ružna, povremeno lepa lica, koja potom poružne, i koja izgledaju kad su mi oči otvorene, a poružne kad zažmurim – a sveća leći IZGLEDE.
- 1295 Sve životinje imaju smisao za *šalu* – Telad sa Rogovima – Psi kad grizu – Žene kad zadirkuju svoju dečicu.
- 1334 Strah od Rastanka dovodi do nostalgije koja je toliko slična Odsustvu da u nekim trenucima tvoje prisustvo postaje odsustvo.
- 1336 Obična & jednostavna engleska Devojka, Rim, Alpi & Apenini, Etna & Vezuv – imena & vizije – & sada on koji je voli, koga njena duša voli, nalazi se među njima. Ponedeljak, Noću, 17. jan. 1803. (Svojestvo, Svojina – neobičan slučaj Desinonimizacije/) Odmor posle nemira: Bazen ispod vodopada, koji je stvorio sam vodopad. Četvrtak, 20 jan. otišao iz Kizvika.
- 1400 Derventu kome sam (6. jula 1803) objašnjavao čemu služe čula – nijednom nije palo na pamet da spoji vid sa očima, &td. – pitao sam ga čemu služi Jezik & rekao mu odgovor & da bih ga ubedio, uhvatio sam ga za Jezik/ on uopšte nije reagovao – jer je navikao da drugi vladaju njegovom voljom. Nešto kasnije sam mu postavio pitanje / zaboravio je – rekao sam mu da uhvati sebe za jezik i da pokuša da kaže Tata – učinio je to & utvrdivši da ne može da priča, pobeleo je kao smrt, od straha potpuno pocrveneo & udario me po licu / za osam dana će napuniti 2 godine & 10 dana.
- 1403 „Ko ne može da *dočeka* svoju Nagradu, nije je ni zaslužio.“ Izgovorio sam ove reči u Snu, u kojem sam držao Predavanje, po mom utisku, veoma produbljeno, koje niko nije slušao / bio sam ispraćen pogledima. Veliki Petak, 8. jun 1803.
- 1416 Utorak, Noć, 19. jul 1803 – izuzetno vruć dan – skinuo prsluk i obuo svilene čarape – oko 9 sati osetio neprijatnu hladnoću – čuo buku koju sam pripisao Derventu u snu

– poslušao zabrinuto, otkrio da to muče Tele – odmah se setio one noći kada sam spavao napolju u Oteriju¹² – i Teleta u polju s one strane reke čije me je mukanje duboko impresioniralo – Mraz + Dete + Mukanje Teleta: verovatno reke Greta i Oter.¹³

- 1421 (...) Postoji nešto što je u potpunosti izvan moje Moći. Ne mogu da zamislim, niti sa najbleđom nijansom zadovoljstva i Nade, Smrt bilo kog ljudskog bića, pa i kad bi ona bila jedini uslov onoga što bi za mene bila najveća Sreća i oslobođenje svih mojih najplemenitijih sposobnosti koje su nužno sputane dokle god to Biće živi. – Ne usuđujem se jer ne mogu: ne mogu jer se ne usuđujem. I sam napor da smrt predstavim snažnom željom može da postane samoubistvo, mnogo teže od onoga što se postiže bodežom ili pištoljem – apsolutni suicid, celicid (coelicide), ne običan viticid (viticide)¹⁴. Ali kada bih mogao da te učinim potpuno Slobodnom, kad bih uz to mogao da ti pružim čitavog izvornog Sebe, izlečenog od svih niskih Navika, obnovljenog; i kad bih uz pomoć svih formi u mojoj moći mogao istinskije da se zavetujem, čak i u odnosu na Zakon, nasuprot Formi koja je izvan moje moći – da li bi onda, *onda*, bila ona koja će izbrisati moju Samoću, moja večna Družbenica?
- 1451 Grebeni Karlanda – [O Asra],¹⁵ gde god se našao, & ako sam nečim oduševljen, moje srce pati zbog tebe & upoznajem čitav jedan deo muškog srca koji bi mi, da tebe nema, ostao nepoznat.
- 1458 Senke na Žitu & Drveću kao pokret Vetra u Jedrima /
- 1473 Kako se moje reči i dela odražavaju u njenom umu, iskrivljene i izuvijane kao Čamdžijino Veslo u Jezeru / –
- 1495 (...) Ta nežna & krhka breza sa svojim trorogim račvastim Korenom – & još jedno malo stvorenje u blizini koje je obrlaćuje. O Bože, poludeću što nisam slikar ili što Slikari nisu ja! – *Popucala Kora* donjeg dela Stabla, Kora poput Nosoroga uvaljanog u blato & izloženog tropskoj Vrućini / drugi Slap podseća na Ovce koje se silom guraju u vodu & skaću jedna preko druge odbacujući svojim teškim runom bisernu bujicu.
- 1508 Vi biste da razložite temu? Ama vi je *mrvite*. – Sholastičarima.
- 1509 Moja Ljubav se odmarala u Vresištu, i purpurne Senke cvetova Vresa ljuljale su se na njenim golim stopalima, između svilenih vezica njenih Sandala.

---

¹² Kolridžovo rodno mesto, Oteri Sent Meri.

¹³ Greta je reka ispod Kolridžovog prozora, a Oter reka iz detinjstva.

¹⁴ Za „viticid“ je jasno da Kolridž misli na „ubijanje života“. A „celicidom“ se prema mom mišljenju aludira na latinsku reč *coeli* („mošnice“).

¹⁵ Anagram od imena Sare Hačinson, precrtan, gotovo nevidljiv u rukopisu.

- 1510 Nekada sam, dižući pogled pod krošnjama Drveća, mogao svaki list da ispunim Svetom Stravom.
- 1515 Mislim da sam rešio da svojim metafizičkim delima dam oblik *Životopisa* tako da budu *deo mog Života* – da ih iznesem zajedno sa svim drugim događajima ili istorijom duha i sudbine S. T. Kolridža¹⁶.
- 1522 Emet¹⁷ = ludi Rafael koji na zidovima ćelije slika Ideale Lepote ljudskim Izmetom.
- 1529 Did it rain tomorrow? – It vas! – Dijalog dva Francuza koji vežbaju engleski.
- 1533 Smeh Roditelja i Baka pred dečjim pokretima jeste Smeh u izvornom stanju – mali grč koji služi da se oslobodimo užitka što narasta toliko da izaziva bol / Ovome posvetiti više Razmišljanja / – Ljubavi – *Želje*.
- 1553 Zanimljiva & više nego zanimljiva Činjenica da selo, kada ne poboljšava čoveka, zapravo ga kvari. Otud nasilna osvetoljubivost – & odvratna & mračna & divlja svirepost – mnogih ljudi sa sela. – Neprekidni Uvid u Ljudska lica & kuće, kao u Kini, čini čoveka slabijim i podlijim.
- 1554 Bez Crtanja osećam da sam samo napola nadaren za Jezik – I Muzike mi fali. – Ali ipak, iako bi trebalo sjediniti Poeziju, Crtanje & Muziku – najveći & možda najplemenitiji & verovatno svi najsuptilniji delovi naše prirode moraju da ostanu usamljeni – Čovek ovde postoji za sebe i za Boga samog / – Štaviše, u svemu što postoji samo za Boga – koliko toga leži *ispod* vaše Svesti.
- 1556 Privid *Drveta* ili alge na obronku planine potpuno bele od Snega / koji stvaraju male izdvojene Parcele Snega – ovo & Kamenje koje se strmoglavljuje poput zečeva ubaciti u moju Sofu na Travnjaku.¹⁸
- 1559 Magla isparava iz dubokih pukotina ili planinskih procepa kao iz ogromnog Kazana – Vodopad, koji gledam dugo & usredsređeno, izuvijan je kao segment točka, njegova crna stena presijava se s kraja na kraj – u žamoru zvuk nalik na bezbrojne prepelice ili radionicu točkića. Ukinuvši pokret, daljina je *naslikala* Vodopad.
- 1561 Pesma o Umu – ili o Spinozi – Otišao bih na hodočašće u Pustinje Arabije da pronađem čoveka koji će mi objasniti kako to da *jedan može biti mnogi!* Večita univerzalna

¹⁶ Prvi zametak *Biographia Literaria*.

¹⁷ Irski patriota Robert Emet, obešen 20. marta 1803, neposredno pre Kolridžove beleške, posle dablinskog ustanka i ubistva Lorda Kilvardena.

¹⁸ Pesma pod tim naslovom nije pronađena u zaostavštini.

misterija! To se čini nemoguće; pa ipak *ga ima* – & ima ga svuda! – To je zaista protivrečnost: ali samo *u Rečima!* To je susret Osećanja & Života, koji su svojom suštinom neograničeni, sa Formom, koja je svojom suštinom ograničena – određena – ustanovljena. –

1572 Vodeći računa da budem precizan, zapisao sam ono što mi je bilo pred očima dok mi je bilo pred očima, i zabeležio reči iz čovekovih usta / ali u brzini sam pisao veoma neuredno, &td., & 3 godine kasnije nesvesno napravio veliku grešku u čitavom računu tako što sam ga prepisao pogrešno, promašio & pogrešno očitao reč. – Ovo namenjujem svojoj Knjizi o Kleveti, Naivnosti, Uzrocima greške / – Sa ciljem da iscrpim sve moguće načine Prevare & Zablude / da se naučim Milosrđu i Poniznosti.

1575 Gravira Darlingtonskog bika, sa razgranatim mrljama – Prikazan u svim raspoloženjima, svesno, nesv[esno], polusv[esno] – sa praznim očima, okupanim suzama – postaje Stvar Prirode ponovljenim delovanjem Osećanja. O Nebesa, kad pomislim koliko su Stvari trošne, koliko mi se Misli čine neuništive! – Jer šta je Zaborav? † Ponovite emotivno stanje ili telesni Osećaj, istovetan ili sličan – ponekad neodređeno sličan / i odmah će povorke zaboravljenih Misli izroniti iz svojih živih katakombi! – Starost i Rano Detinjstvo / i Opijum, verovatno svojim uspavljujućim dejstvom na čitav semeni sistem, u velikoj Dozi, ili posle dugog korišćenja, deluje isto na *vizuelnu i pasivnu* memoriju † Dovde ispisano u velikoj svesci na dan 25. nov. 1799 – U ponedeljak popodne, sunce ulazi i pada na graviru uz predivne svetlosne efekte – ja se upravo razilazim sa Meri – i nakon što sam se razišao sa Sarom – Tad nisam znao da su Meri i Vilijam u vezi /
Neprekidna radost
Produžena ekstaza Poljupca Istinske ljubavi.

24. novembar – Nedelja – Zagonetke, Dosetke, Priče i Smeh – sa Džekom Hačinsonom – Stajali smo oko vatre, et Saræ manum a tergo longum in tempus prensabam, and tunc temporis, tunc primum, amor me levi spiculo, venenato, eheu! & insanabili, &c.¹⁹

1577 (...) 19. oktobar 1803. Dan opšteg Posta – i sva srca strepe od Invazije²⁰. – Tmuran, vetrovit dan – dolina, kao u Zemlji Vila, sa jesenjim bojama, narandžastom, smeđe-crvenom, grimiznom, svetložutom, Zelenom koja se još zadržala, Bukve i Breze kao da rađaju cvetove od Vatre i Zlata! – & Sunce u kosim stubovima ili malim parcelama obasjane magle, ili u usamljenim mrljama najblaže sivkaste Svetlosti, koje čas jure, čas sporo klize, čas miruju / – oblačne planine – Jezero je bilo tako bistro ogledalo da je voda postala gotovo nevidljiva – & sad se obrušava o bele Hridi, kao More; &

¹⁹ „I dugo sam stiskao Sarinu ruku dok ju je držala na leđima, i tada me je po prvi put ljubav ranila svojim nežnim bodežom, avaj, otrovala, i to neizlečivo, itd.“ – lat.

²⁰ Napoleon sakuplja trupe u Bolonji.

vetar podiže vodu & odnosi je kao Sneg / – [O Σαρα Σαρα zašto nisam] srećan! Zašto mi Srce nije mirno! ove voljene Knjige koje su uvek ispred mene, ova plemenita Soba, žiža jednog čitavog prelepog sveta, duboko skladište u koje se ulivaju svi potoci, sve struje neprocenjivih Formi – um mi je tako bujan, tako aktivan, tako pun plemenitih planova, tako sposoban da ih ostvari / ovo srce puno ljubavi, plemenitih osećanja – O [Αορα]! zašto nisam srećan! Zašto već godinama nisam spoznao jedan jedini čist & iskren užitak! jednu jedinu potpunu Radost! istinsku Slast koja zvuči skladno uz Otkucaj Prsta! – † sve je skrhao & zaglušio nesrećni Sklad! – Di Boni! mihi vim et virtutem/vel tu, [...], eheu! perдите amatio!²¹

† Ali ipak sam Pesničkom osećanju, kada se probudilo u Srcu, rekao – Idi! – vrati se sutra. –

1592 Petak uveče, 29. novembar. Nepomičnost svih Stvari kroz koje se toliko ljudi kreće – velika suprotnost od sveopšteg pokreta, skladnog Sistema Pokreta koji se vidi na selu i svuda u Prirodi. – U ovoj mutnoj svetlosti London mi se ukazao kao ogromno polje Grobnica kroz koje prolaze Armije Sablasti –

1597 Ništa ne deluje na mene u trenutku kada se dogodi – ili sam zaprepašćen kao kad posmatram veselo batrganje i igru Mušica, ili kad se potpuno udubim u bučno Tik-Takanje velikog Časovnika / ili pak ostanem prosto ravnodušan, ne bez izvesnog osećanja filozofske Oholosti. – Jer Stvar koja se desi u trenutku pripada samo tom trenutku – um mora da je upije, ona mora da se razlije u mnoštvo Formi & Misli tako da nijedna ne ostane nedirnuti – a da pritom između njih i Stvari ne nastane nova misao / to je delo Vremena / ali moje Telo oseća kako se ono ubrzava u meni –

1599 Izneti Muku Prijatelju veoma je korisno zbog ovoga: dok govorimo o onome zbog čega patimo, sami po prvi put postavljamo svesni šta naša Patnja zaista predstavlja – i vidimo je onakvu kakva jeste, u svom obličju, unutar svojih granica. – Neiskazana Patnja je magloviti kaos, gde istinski bol svira samo prvu violinu – duva u Rog pred rasutom gomilom nejasnih osećanja, itd. U nekim trenucima može da se dogodi da se u jednoj gotovo beznačajnoj Žalosti saberu svi sitni ostaci bola i nelagode, bilo da su telesni ili duhovni, kroz koje smo prošli od Najranijeg Detinjstva. –

1600 Neko o muškarcima može najbolje da sudi na osnovu njihovih Zadovoljstava. Ko ne poznaje Ljude koji su proveli Dan u čestitom Poslu, Časno & Umesno – a kad je pala noć, potražili najniža zadovoljstva u najgorem Društvu. Ovo je Čovekova Ličnost – drugo je napamet naučen trik – jer mi čak možemo da naučimo moć bezvremenog govora & neposrednog delovanja kao automatski Trik / ali čovekova Zadovoljstva – deca, Knjige, Prijatelji, Muza – O ova zadovoljstva ne mogu da prevare.

---

²¹ „Dobri Bože! za mene je to bila sila i hrabrost, ali za tebe... avaj! izgubljena ljubav!“

- 1609 Pišem melanholično, uvek melanholično. Vi mislite da je to zbog mog prirodnog Temperamenta. Ajoj, ne! – Najveći Razlog je u tome što je moja Priroda stvorena za Radost – takva je da me tera da se veselim – & što nikad, nikad ne mogu da joj se prepustim. – Ja sam pravi *Tantal*. –
- 1620 Petak ujutru, 5 sati – Bunovan, sanjao Hartlija, kao da je na Krštenju – kada su ga pitali ko je iskupio njegove grehe, umesto da odgovori Bogočovek / počeo je neprekidno da govori hm, hm, kao dete koje zna odgovor ali ne želi da se priseti – što me je veoma naljutilo. Kad sam se probudio [malo po malo, shvatio sam da je to] Tik-Takanje Sata smeštenog u Pernicu Pisaćeg stalka na okruglom Stolu blizu Uha, i da mi je, u mom slabom Nervnom Stanju, *naljutilo* Sluh – to sam shvatio prisativši se Hartlijevog Lica i Usana u pokretu, i kako su njegovo Hm-Hm i Tik-Tak Sata bili jedno, što se često dešava po izlasku iz Sna – ta neobična međusobna promena ideja je Tkivo *Zabluda*. – Odmah sam ustao da ovo zapišem – sada je pet i deset.
- 1624 Sub. jut. 29. ok. 1803. Tri sata. Mesec okačen visoko iznad Grete²² i Mosta, u prvom stupnju svog Silaska, i najmanje tri sata udaljen od Planine iza koje će se stropoštati: gotovo pun – na Svodu ni Oblaka, Nebo je duboko tamnomodro, Zvezde brojne & bele u visinama Neba, ali iznad Meseca, u njegovoj blizini i podnožju, nema nijedne; oko njega nema zvezda kao oko Sunca. Ipak ne sija, na Jezeru je mnogo manje srebrnaste beline: Mesec se samo lakše vidi, & čak Greta, koja juri pravo kosom linijom ispod nema srebrnasti odsjaj, niti se presijava bilo gde, na njoj je odsjaj neke zlokobnije Legure koja imitira Srebro, sivi sjaj nalik boji jasenovog žbuna pri najjačoj Decembarskoj Mesečini. Planine su mračne, niske, obrazuju jedinstvenu masu, mirne su, tihe, uspravane – bele Kuće sijaju s kraja na kraj doline, kao preostalo drveće u bašti. Jedino se čuje šumorenje Grete, večiti Glas Doline –
- 1647 Moja vajkadašnja iskrena želja & (jer sve naše Navike potiču iz ljudske Slabosti) moj *ponos* sastojali su se u tome da pokušam sam da shvatim & objasnim kako veliki ljudi mogu *sumanuto* da lutaju a da pritom uopšte ne budu ludi – da sva mišljenja koja se mogu razumeti a koja nisu protivrečna više zaslužuju da ih zastupamo nego što to uopšte pomišljaju Pobožni & Pedantni & kojekakvi Učenjaci. – Paskal!! –
- 1668 Jutros se odigrao zanimljiv optički fenomen. Dok sam se vraćao od Flečera, penjući se uz zadnju stazu & upravo nadomak Reke, video sam kako visoko u vazduhu, negde iznad Benksa, lebdi otmeni *Kobac* – Nastavio sam neko vreme da ga posmatram; a onda kad sam se naglo okrenuo, desno, na istoj razdaljini, tj. iznad sredine našeg polja, video sam par Kobaca – kako lebde tamo-amo – Gledao sam ih nekoliko sekundi, a onda mi je sinulo da nikad nisam video dva Kopca zajedno – odjednom je vizija nestala – to su bila, ni manje ni više, dva para Listova, svaki par na različitoj

²² Greta Hol, rezidencija S. T. Kolridža i drugih Jezerskih pesnika.

Stabljici (mlade) Vočke koja je rasla s druge strane zida, na manje od dva jarda od mog oka. Listovi, koji su se menjali kad sam ih gledao kao listove, zapanjujuće su ličili na krila – & to su bili jedini listovi na Drvetu. – Veličinu je pružila zamišljena Udaljenost; tu Udaljenost omogućilo je prethodno Privikavanje Oka, koje je *ostajalo* pogođeno dubokim utiskom i dužinom mog gledanja Kopca, zadovoljstvom, &td. – & novi Predmet se tako utisnuo u oko / &td. &td.

- 1669 Kada sam žalostan i slab, mogu da ubedim svoje srce da više ne želim da te vidim, ali kad osetim prolećni povetarac, sjaj sunca, & kad počnem da se otvaram, što su pokreti koje samo ja osećam & koje niko ne vidi, jer uvek izgledam žalosno; kao što ruža koja se otvara po prvi put izgleda zatvorena, O koliko tad *čeznem* za tobom sve dok Čeznja ne preraste u Bol – & zatvaram se obeshrabren, ožalošćenog srca. –
- 1674 20. nov. – Ponoć. – O posle kakvog dana punog mučnih Snova, iz kojih sam se probudio nemajući nikakav osećaj za Vreme i Okolnosti, / iz groznice, reumatičnih bolova i želudačnih tegoba – ustajem – miran sam kao neko ko je na sigurnom – / kad sam podigao Prozor i pogledao Nebo, u prvom trenutku sam pomislio da je potpuno tamno, Nebo bez zvezda; vetar, čitava ponoća izgubljenog leta i Duboki i Mutni glasovi zime koji još nisu doprli, mešao je svoj huk, svečan kao morski, sa *Brujanjem* poluosušenog lišća koje je ostajalo na drveću -/- ali onda sam opet pogledao nebo – i bilo je mnogo Zvezda, bile su tako nerazaznatljive i *zadimljene* da su mogle da nadahnu Paracelzijevu Maštu idejom o Astra tenebricosa koje isijavaju hladnoću i tamu uz pomoć šupljih zraka, koji su kao Kosa sačinjeni od cevi koje sadrže Toplotu i Svetlost i tako proizvode hladnoću i tamu –
Ponedeljak ujutru, 9 sati – Hladna kiša u dolini, znači Sneg na planinama –
- 1679 Moja priroda zahteva drugu Prirodu da je podrži & može se zadovoljiti samo u njoj zbog Nepotpunosti koja je nužna činjenica njenog Bića. – Intenzivno slična, ali ne i ista; ili, ako smem tako da kažem, uistinu ista ali drugačija, kao što jedan Dah, kada se istom snagom, sa istim pauzama i istom melodijom iz Glave, pošalje u Flautu i Klarinet, daje istu Dušu, otelotvorenu na dva načina.
- 1691 Prosjakinja i njena deca koja spavaju na *usahlom* Potoku pored tankog Jasena, sakrivenog ogromnom Stenom usred struje, tog jasena na koji, u besu jeseni, proleća i zime, naleću Bujice potoka, i njegovo Stablo izloženo Rasutim Komadima Vodopada koji pogađaju gde treba i ispiraju njegove korenove / ali zasad svi spavaju pod suvim kamenjem, dok ih njiše zvuk vode koja nevidljiva gmiže ispod prašnjavog Kamenja.
- 1697 Srećno oslobođen obaveze, ali nikad prazan,
Gledao je Nebo i Oblake u svakoj bari,
Celom dužinom Zimskog Puta.

1708 3, & skoro 4 dana rada za jaku ženu, snažnu Devojku, i slabu staricu, 1 Pud vune za koji dobiju funtu, 20 šilinga i 10 desetaka / što tkaju od 7 ujutru do 9 uveče, trošeći pritom i Ugalj i Sveću; to mogu da postignu za 3 dana; ali onda treba da odvijaju tkaninu i da je odnesu u Kolart Bridž, dalek najmanje 5 milja – O kako žene teško žive! –

1725 (Iz spiska „KRAJNOSTI SE DODIRUJU“)

Preterivanje u Humanosti i Objektivnosti u uljudnom Društvu, da bismo izbegli da nanesimo Bol, na primer, izbegavanje da se govori o svojim Bolestima ili Nesrećama & spominjanje samo onoga prijatnog – uništava svu Humanost i svaku Objektivnost čineći je neodrživom zbog Zastarelosti, slušati Žalbe nama Jednakih, ili bilo koga, tamo gde Slušanje ne zadovoljava ili ne izaziva neki nastrani Ponos & osećanje Nadmoći.

Taman od viška Svetlosti.

1737 Duša unutar Tela: mogu li to ikako uporediti sa Odrazom Plamena koji se vidi kroz prozor na čvrstom Zidu, koji izgleda kao da se prirodno nalazi unutar čvrstog zida, ukopan duboko u njemu onoliko koliko je Vatra udaljena od Zida? – Bojim se da iz ovoga ne mogu ništa izvući / ali zašto se uvek odvrćam od svake zanimljive Misli da bih uradio nešto nezanimljivo; na primer, kad me je ova Misao pogodila, odjednom sam skrenuo Pažnju s nje i počeo da tražim neku Volfovu knjigu koja mi je nedostajala – / Je li to kukavičluk spram bilo kojeg dubokog Osećanja, čak i prijatnog? Ili Lenjost? Ili nešto manje upadljivo od jednog i drugog? – Je li to vezano sa Stidom koji se ispoljava u mojim pismima?

1765 Dovoljno je da zatvorim oči da bih shvatio koliko ne znam / odakle dolaze te obojene Forme & te boje, koje se razlikuju mimo moje sposobnosti razlikovanja, te svakovrsne Boje, koje se beskrajno mešaju: te Forme o čijoj se prirodi pitam / šta proishodi iz njih u mom Podsećanju na prethodni dan – & gotovo nikad ne dobijam odgovor. Jedino primećujem & znam da nekakva promena koju sam pokrenem u nekom delu sebe proizvodi Promenu u Spektrima Oka, kao, na primer, ako stisnem Butinu, ako promenim stranu, &td. &td.

1766 Kako je lepa Mokraća u Sudu, žutosmeđa, prozirna, sa odrazom Sveće u obliku romba – naročito kad, kao sad, tu praznim Mašice i ako kapi Voska plutaju tamo-amoo i na Dnu oslikavaju Senke raznih oblika.

1770 Hoću barem da pokušam da Poreklo Zla objasnim kao posledicu *bujne* Prirode asocijacija, kojom Misao = Razum upravlja i vlada – kako je to postalo tako tegobno. Zar opake Strasti u Snovima ne rasvetljavaju i ne potvrđuju ovu Pretpostavku? – Ako

objasnim te opake Strasti, biću Prosvetljen, siguran sam – Trag! Trag! – Hekatomb nalik Pitagorinom ako me izvuče iz lavirinta. – 28. dec 1803. – Divna svetla Senka vrha moje olovke koja je prati od Sveće – ili pak koja joj prethodi, osvetljavajući reč koju ispisujem. 11 sati / – Ali pogledajte blagosloveno stanje Nevine Dece, mirnog Sna, itd.: da li oni protivreče pretpostavci da zlo potiče iz *bujne* asocijacije? – Nadam se da ne: to zahteva da bude *istraženo* i *ispitano* s kraja na kraj – ali koja je suma toga, ideal čiste asocijacije? – Ludilo – Ali u kojoj meri tom stanju doprinose Bol i Izopaćenje? I šta su Bol i Izopaćenje? – Ukratko, koliko ja mogu bilo šta da razaznam u toj Potpunoj Magli, Zlo je nesavršena, ali postojeća Volja koja proizvodi Struje nezdravih asocijacija, jer sa svih strana popušta a *ipak* postoji – Setimo se Ludila: – O ako živim! Grasmir, 29. dec. 1803.

1772 Kod mene je Egotistični govor često posledica Naklonosti prema Sagovornicima / Moje Srce govori o njima / Nisam u stanju da im neprekidno govorim o njima samima – pa izgleda da u njihovom Srcu zamišljam istu neprekidnost prema sebi, nalik onoj koju u svom Srcu održavam prema njima

1804.

1800 Seti se da opišeš vodu (halucinacija – punoglavci) u stanju pulsiranja / kako istinski struji ispod leda / voda – crna pod Ledom – srebro.

1806 Konjski brabonjak kao odgovor veselom Putniku [pešaku] jednog ledenog jutra.

1820 Ponedeljak Ujutru 9. jan. 1804. u Mraku zatvorenih očiju / bučni vetar Otapanja. Derwent spava u drugom Krevetu, neka Bog čuva to drago malo Srce – & Doroti u Salonu, o draga Doroti – & O draga Sara Hačinson

1825 O Grubosti srca zdravih Ljudi.

1832 Čitave večeri, zapravo čitavog dana (ponedeljka, 9. jan.) trebalo je da čitam & ispunjavam Maltusove Margine – Počeo sam s tim & zvučalo mi je privlačno / zašto sam prestao? – Zato što sam to sebi ZADAO da uradim. – Ista stvar što se tiče pisanja Pisama, Eseja &td, &td – to sigurno zaslužuje ozbiljnu Analizu koju bih, kada je shvatim, mogao da pokušam da izlečim / jer to je duboka i rasprostranjena bolest moje moralne Prirode, u spojenim korenima Bresta i Hrasta. – Ljubav prema Slobodi, Užitek u Spontanosti, &td., &td., sve to izražava, ali ne objašnjava tu Činjenicu.

1834 Doći će vreme kada će pasivnost steći dostojanstvo vredne Delatnosti, kad će ljudi biti isto tako ponosni na sebe što umeju da ostanu u stanju duboke, mirne emocije, u čitanju, slušanju ili gledanju, kao što su neki ponosni sada nakon što se nečim za-

okupe jedan sat / O koliko je malo onih koji su kadri da delovanje uma pretvore u emociju / A ima ih koji su aktivni kao burna Oluja i razigrani kao cvetovi na Majskom Povetarcu, koji satima mogu da ostanu budnih srca a da Razum uspavaju u svemu osim u zamahu i prijemčivosti. Da, ovi poslednji su isto toliko Genijalni koliko i prvi. (*Anima Poetae*)

1844 Slike Spokoja na jezeru Rajdal, 14. jan. / Sveži Rovovi u Kamenolomu Škrijlca koje sam *video* kao dim u odrazu. / Kameno ostrvce na dnu Jezera, odraz koji je tako blistav da se od toga izdigao nad vodu / Kamen i njegov odraz izgledali su tako stopljeni u jedno da je Vordsvort više od 5 minuta pokušavao da objasni zašto taj Kamen nema Odraz / i najzad to shvatio zahvaljujući meni / obala, i zeleno polje, neravni Talus ispod Kamena, koji sa Drvećem i Stenom obrazuje jednu jedinu sjajnu sliku u prirodi koja je bila takva da, ako biste gledali Odraz, poništili biste vodu / sve to čini jedinstven komad blistave Zemlje / samo trepnite Očima na kratko i pogledajte zemlju, tada je sve pod vodom, ili natopljeno tom prozračnom Nestvarnošću kakvom odiše Perspektiva viđena kroz Dim.

Nedelja ujutro, 5. feb. 1804. Pošao sam kod Čarlsa Lamba očekujući da je izašao, i usput sve vreme nameravajući da mu pišem. Zatekao sam ga kod kuće i dok smo sedeli i pričali, uzeo pero i hartiju i počeo da pišem. (*Anima Poetae*)

1896 Nismo nepomični u Grobu – zrno Pšenice u zemlji Svetog Pavla to pokazuje crno na belo: mala Deca rastu u snu u prirodnom skladu s tim – A ako je naš rast u srazmeri sa dužinom i dubinom Sna – kakvom tajanstvenom veličinom ta Misao sve ne nastanjuje Grob! Koliko je siromašan u poređenju s tim nekakav momentalni Raj –

1951 Stari su udisali poslednji dah svojih Voljenih na izdisaju. amavi – amatae animulam²³

1998 U sredu popodne Vetar je oslabio²⁴ i na trenutak je malo nedostajalo da stanemo jer smo se kretali brzinom od jednog čvora na Sat / dođe Kiša – & sa njom moja Pospasnost & Strah / & iako ne jedem ništa posle večere, a za večeru samo Supu & povrće, u krevetu sam plakao / Pods[etnik] Ispitati da li Košmarima & Mračnim Formama, zastrašujućim ili ne, prethode Uzvišene Obožavane Forme daleke Ljubavi. Pre nego što su me tri Starice, tri mračne Prikaze, napale u tamnom prolazu, video sam jednu Damu sastavljenu od Supruga Ser Č. Grandisona & Ser F. Sidnija kako razgovara sa sobaricom Ser F. Sidnija / – u sredu sam otvorio Prtljag & ispitao malu Pernicu koju mi je poklonila Ledi Bomon. Ranije nikad nisam pridavao vrednost urednosti i udobnosti; sada su po prvi put šćepale moje srce svojim stotinama pipaka Ljubavi, nežno-

²³ „zavoleh – malu dušu svoje voljene“ – lat.

²⁴ Kolridž je tada na putu za Maltu, gde će do jeseni 1805. raditi kao guvernerov sekretar.

sti & prijatnih Sećanja. Zar bi i moglo da bude drugačije? Sve je tako očigledno ovde
namestila Ruka nežne Predusretljivosti!

2026 Četvrtak ujutru, 19. april 1804. – (...) Evo Španije! Eno Afrike! Znači, video sam Afriku!
&td. &td. – / Moć Imena da Zainteresuju! – Prvi put kad sam seo sa Evropom na levoj
i Afrikom na desnoj strani, pri čemu su obe bile vrlo razgovetno vidljive, osetio sam
kako mi se ubrzava Krvotok; ali to je pre bio užitak u *zabavi* nego u Misli ili nekakvoj
duševnoj Uzvišenosti / a istovremeno, tihe Prirodne Forme, bez imena, koje su po-
stepeno nadglasale ovaj utisak, delovale su na mene kao što delikatna Misao deluje
na čoveka koga neko veselo doziva za vreme posla, i koji odgovara istim Tonom –
Tamo je Afrika! Ovde je Evropa! – Dolazi do nagle *podele*, ograničenja, Promene! – a
šta su te promene u Prirodi – dve Planinske Hridi koje More koje teče među njima
pretvaraju u otmenu Reku, delujući i postojeći na različit i svakako mnogolik način,
ali zajedno, i to kao da čine jedno – razdelna tačka, tačka Promene, tačka Antiteze!
– Od svih ljudi koje sam upoznao, računajući i Vordsvorta, ja sam onaj koji najmanje
uživa u usputnim i prolaznim stvarima. Nikada, osim iz usiljene Učtivosti u Razgovo-
ru, u vožnji Kočijom nisam pitao čija je ta i ta Kuća – niti sam osetio i najmanje zado-
voljstvo kad dobijem odgovor. Štaviše, to je kod mene nalik kakvoj bolesti – kad sam
posmatrao zid u Zamku Kernavon, hteo sam da proteram na 50 milja odatle Vodiča
koji mi je rekao da je Crni Princ / ili ko već / rođen u toj Sobi/ Nisam siguran da bi i
Šekspirova Kupina u meni izazvala bilo kakvu Emociju. / Kad bi to bilo Drvo bez iče-
ga upadljivog na sebi, siguran sam da bih morao da se potrudim da steknem utisak,
istovremeno sebi prebacujući zbog njegove neodređenosti – ako je to neko upeča-
tljivo Drvo, moje zadovoljstvo bi bilo umanjeno, a ne uvećano, bojim se, zbog toga
što moj Utisak ne bi bio jedinstven i što bih, neprekidno povezujući ideje, činjenicu
da ga je posadio Šekspir doživeo kao upad koji me sprečava da se potpuno, celim
bićem, izgubim u prevojima njegovih Grana i preplitanju njegovih Korenova. Mogu
se sigurno zamisliti i situacije u kojima je suprotno ispravno, u kojima je moguća
sledeća misao: znam da se Đordano Bruno sakrio ispod ove stene, na ovoj obali, da
bi pobegao od Potere besnih Sveštenika, a potom, prožet snagom i Uzvišenošću
Istina zbog kojih su se namerili na njegov Život, shvatio da mu je taj Život dat da bi
mogao da svedoči Istini, et morti ultro occurens²⁵ vratio se da se preda – ili je ovde,
na ovoj Obali, Milton imao naviku da se pruči krajem Maja u mladosti, i da, pošto je
bio blizak sa svim jagorčevinama, učinio ih je još ukusnijim nego što su u onom izu-
zetnom Likidinom stihu / „I prerana Jagorčevina koja umire zapuštena“ / ili pak ono
Mesto na kojem je besmrtni Lovokradica Jelena, bežeći iz Vorvikšira, Video London
po prvi put i upitao se – Šta ću ja tu?²⁶ U nekim trenucima, spontanim i iznenadnim,
kojima ne zapovedam ni ja niti iko drugi, te Misli će me napasti kao Bura, da okupi-

²⁵ „Idući spontano u susret smrti“ (godine 1600, na lomači).

²⁶ „Besmrtni Lovokradica Jelena“ je Šekspir, o kome kruži legenda da se bavio nedozvoljenim lovom i
da je ubio jednog jelena pre nego što je pobegao iz Stratforda u London.

raju Mesto nečim što je više od Prirode. Ali takve misli nisu prolazne i usputne, one su Priroda, kao što su sami elementi Priroda / istina još više za ljudski um / jer um ima moć da iz tih elemenata izvuče delujuću snagu i da ih razmatra kao obične posledice i sredstva, ali Šekspir, Milton, Bruno postoje u duhu kao *Čisto delovanje*, očišćeno od svega materijalnog i pasivnog / A veliki trenuci koji su ih sazdali – teško je i bezbožno prema Glasu koji je u nama da ih ne gledamo kao unapred namenjene, i samim tim kao stvari koje postoje Sada, Večno, Oduvek. Ali u odnosu na to sveto Osećanje bilo bi srozavanje i glupavo Sujeverje napraviti Hodočašće da bismo videli Cevanicu nekog velikana koja nije istrulila u kovčegu, itd. – Možda za ove stvari važi sledeće: takve stvari mogu da me zabave i zabavile bi me kad ne bi bile vezane za veliko Ime od kojeg ta zabava u potpunosti zavisi, to Zadovoljstvo je previsoko i preduboko da bi istrpelo Prisustvo tako osrednjeg Suseda: s druge strane gomila ljudi, bilo Prirodom, bilo (kako se žarko nadam) Pogrešnim Obrazovanjem i Društvenim životom koji podrazumevaju njihovi Poslovi, retko je sposobna da spozna druga zadovoljstva osim Zabave, zadovoljene radoznalosti, osećanja Novine, Iznenadjenja, Čuđenja, zadovoljstva koja izvlače iz onoga što je Upadljivo, snažno Kontrastirano, Čudno, Slučajno, i osećaju čitanje Izgubljenog Raja kao kuluk, koji je donekle olakšan malim brojem zabavnih slučajeva kao što su Pandemonijum i Pretvaranje demona u patuljke, Raj Ludaka i pretvaranje Paklenog dvora u Zmije i onoga što bi oni želeli da budu aplauzi – u zviždanje.

Staviti ovo možda u Utehe – povodom vrlina vezanih za Ljubav prema Prirodi i obratno.

- 2035 Umirujuće odsustvo / O kada bih posedovao Jezik Muzike / moć da u beskraj variram izraz & da ga činim posebnim, čak i takvog kakav je / – Moje srce svira neprekidnu muziku / za koju mi je potreban Izvođač izvan mene / – reči se zagrcnu, neprestano se zagrcnu – i svaki put – osećam drugačije, iako su sve to deca iz iste porodice.
- 2059 užas! Pun mesec se spustio s neba uz grmljavinu, kao Topovsko Đule & videvši da tu nema šta da radi, mirno se vratio! Sanjao ove reči pre zore, Majskog Jutra 1804. Stavio ih u usta nekoj Gđi Džordan, ismevajući nekog pompeznog Moralnog ili Političkog Propovednika –
- 2064 Sreda, 2. maj 1804. Dosad, šest sati po podne, strahovita mučnina, u krevetu, skakanje iz jednog dubokog sna u drugi. Između ostalog, pripaziti na Rabarbaru, čak i u maloj količini – ona često izaziva mučninu u žuči & za mene je to uvek nepouzdan lek. Bolje je u svakom slučaju da se uzdržim od Konstipacije / – Jutros smo bili pored Rta Palas, dnevno se kretali od 8 do 10 milja, ali Horizont nas i dalje okružuje sa svih strana kao suknja od flanela – oblak na istoj visini gotovo svuda unaokolo, a pod njim beličasti sloj poput gaze / N. B. veliki broj ptičica oko Broda i brodovlja čitavog dana i danas i juče! Zanimljiva poetska Misao od 2. maja & od četvrtka pre Majske Noći / Ajoj, dragi Kolridže, kako te Misli skupo koštaju! –

Važna Sugestija mi se ukazala dok sam padao u prvi San – dejstvo položaja Tela, na primer *otvorenih usta*, na prve Snove – & možda na sve. Beli Zubi u dnu otvorenih usta neodređenog lica – / Moj Um nije dovoljno snažan da nastavi tim tragom – ali vidim da vodi ka razvoju nalik dejstvu *Utisaka* koje Neodređeni karakter proizvodi u Mašti, na osnovu Zakona Sličnosti & Načina na koji se to može razrešiti.

2086 Četvrtak 10. maj 5 – osećam se dosta dobro – smirenje / a između 4 i 5 Brodovi su se tako približili jedan drugom da su Petlovi iz 2-3 Kokošinjca počeli da se nadvikuju – šarmantna predstava Spokoja!

Petak Ujutru 11. maj (...) Imam toliko misli, toliko slika; ogromna Skladišta neobrađene građe; gotovo da ne prođe dan a da se nešto novo, bilo da je činjenica ili ilustracija, ne podigne u meni, kao Trave i Cveće u Bašti na početku Proleća; ali Moć da ih povežem, sposobnost, muška, delotvorna *Volja*, to je ili umrlo ili drema najmorbidnijim snom – Hajde, moliću se da dođe Čas kada ću „moći da napustim More koje zamara & da ostanem na Obali; pa ako se i ne Nastanem na Tlu, makar Da bih pio divlje vino i brao zelene Trave, I ubrao sveže plodove s njihovog rodnog Drveta“²⁷

Poezija – urazumljeni san koji brojnim Formama raspodeljuje [ukrug?] naša Osećanja, koja možda nikada nismo svesno povezivali sa našim ličnim Ja – Šta je Lir, šta je Ote-
lo, ako ne božanski San / Šekspir u svemu i Šekspir u ničemu – O ima Istina pod Površinom koje dodiruju Saosećanje & kako postajemo ono što posmatramo i slušamo sa razumevanjem, nakon što smo, što sam Bog možda zna – stvorili makar jedan delić Forme – [i nakon toga?] laku noć –

2091 Oda Zadovoljstvu – koje se traži ne radi njega samog već kao *conditio sine qua non* moralno ispravnog delanja – to ne znači da odbijam da priznam Bol, već Težinu, Čežnju & mučnu obavezu duše da ima posla sa neplodnim telesnim senzacijama u crevima, želucu i organu Ukusa. Bol bez utučenosti & bez strahovitog Užasa, & čiji se razlozi mogu svima odati, &td., O pa to je pesma! – ali Mračno ili odbojno – turbobni pritisak na Jetru nalik pritisku prsta, beskrajna Flatulencija, užasni zatvor kada mrtva Prljavština *nabija na kolec* unutrašnje Crevo – plakati i znojiti se i jecati i urlati pri porodu stolice, sa istim užasom i grčevima koje trpi žena dok rađa Dete, naslednika Besmrtnosti / u Snu pandemonijum svih sramota i beda prošlog Života od najranijeg detinjstva, koje su nabacane na gomilu & oprljene istom burnom Svetlošću Straha i Samopovređivanja / O, to je tegobno, tegobno, tegobno! – O blagi Bože! osnaži mi Dušu da napišem jedan celovit Esej – ako stignem u Maltu / uprkos svim užasima meseci koje ću provesti bez podsticanja Prirode – ne povlačeći se ni pred čim osim ako mi Život nije Ugrožen! – O veliki Bože! Daj mi milost da zaista pogledam u sebe samog & da poduzmem ozbiljan rad u svom Amandmanu – ispostavlajući račune svojoj Svesti o svim Satima svakog Dana. Neka živim u *Istini* – iznoseći samo ono što

²⁷ Kolridž po sećanju citira Vordsvorta, *Preludijum* (kod Vordsvorta nije „divlje vino“ nego „voda“).

jeste, kako jeste & pokušavajući da budem ono što Razum nalaže kao prijatno – što bi moja Mašta rado ispoljila! – U meni ima ljubavi i dobrog srca & ja ne bih mogao da počinim zlo nekažnjeno, ali o! Ja sam veoma slab – bio sam takav od najranijeg detinjstva – & živim za trenutak! – Smiluj se na mene, smiluj se na mene, Oče i Bože! sveprisutni, nerazumljivi, koji sa Večnim nepromenljivim zakonima nemaš manje brige nego sa perom koje otpada sa Vrapčevog Krila. – Nedelja, Ponoć, 13. maj 1804.

2117 Ima Misli koje kao da mi daju vlast nad sopstvenim Životom – mogao bih da se ubijem ako bih istrajao u njima – Pods[etnik] Opisati koliko god je moguće približne Simptome, itd. – Susreo sam se s nečim što veoma liči na ovu Opasku tamo gde bih najmanje očekivao takvu koincidenciju u doživljavanju, takvo slaganje sa mojim tako neobičnim osećanjem – na 71. strani Blauntovog Prevoda Španskog Lutalice²⁸ iz 1623.

2144 Polupridignuti Gušter ne mrda kad zastanem – dugo stojim / on okreće glavu i gleda me iskosa / Otpuzi krišom dva ili tri koraka – ponovo stane / brzo se udaljim, okrećući ipak glavu & gledajući ga / on je previše lukav – nije mrdnuo – najzad se udaljavam – i gle – otišao je! –

Klize kroz osunčani drvored kao Zvezde padalice, zelene, sive, tufnaste / izuzetna gracioznost pokreta / sva delikatnost Zmije i izvesno dostojanstvo koje potiče samo iz činjenice da su se malo više izdigli na zadnje šape – Vilini konjici 1) purpurni 2) & veoma obični, tamnogrimizni – ne tako izdužene *Futrole* kao kod najlepših engleskih / Leptirovi / prelepi, ali nespretno lete – Mogu lako da ih uhvatim – Pokret Guštera i Vilinog konjica – i jedan i drugi poleću kao strela i ukoso, pa opet drugačije / let Vilinog konjica je uvek prirodno iskošen: Gušter svoju iskošenost bira / – Petak je, 13. jul / u San Antoniju – Juče & danas imam utisak da *živim* / O Sara! – da, ovde bih mogao da budem srećan *s tobom!* – Pisati joj danas – Zeleni gušter s tufnama koje se presijavaju po celom telu – čvrstina njegovih nogu koje *vrše funkciju podloge* tamo gde *Život Izduženih* Prstiju izgleda tako čvrst i solidan – pa ipak su veoma gipki / lepi veseljak koga sam oduševio time što sam se zaustavio i pogledao ga dok je ležao u debeloj mreži Sunca i Senke, nakon što je okrenuo glavu obrazujući kroasan obrisom svog tela (ako se izuzme najveća dužina repa) – potom je okrenuo glavu ka meni, izvio i podigao oči, malo špijunirajući malo preklinjući; napokon, iskoristivši jaki povetarac od kojeg je čitava Mreža igrala i podrhtavala, pobegao kao da je u Povetarcu progovorio Anđeo prirode – Spasi se! Ja ću se potruditi da te ne povredi & Voleo bih da saznam šta jedu i ako jedu hleb da jednog pripitomim

Gušter koga je nalet vetra u Luci nosio celim telom, sa glavom napred / okreće ka meni svoju glavu i nevino oko, dok mu slabina iznad prednje šape vidljivo pulsira – nakon minut polako gamiže otprilike čitav palac dužine – a potom zastaje /

---

²⁸ Mateo Aleman: *Lutalica ili Život Guzmána od Alfarače*.

- 2151 U najranijoj mladosti kao u Snu video sam Rađanje Planeta: & moje oči su videle kao jedno ono što je Razum podelio na 1. poreklo masa 2. poreklo njihovog kretanja i 3. sedište ili položaj njihovih Krugova ili Elipsa – sve devijacije su takođe bile *viđene* sa idejom jedne istovetne nužde – a ta nužda bila je Zakon Duha – & sve je bilo Duh – i u materiji sve stvari su osmatrale prethodnu aktivnost drugih stvari ili sopstvenu – taj Odraz, taj Odjek, jeste materija – njena jedina esencija, ako je to esencija – tada sam video neophodnost toga i shvatao sam je – ali nisam shvatao kako besкраjno mnoštvo i raznolikost mogu da čine jedno. Video sam i shvatao samo da ne mogu da pojmmim kako bi moglo biti drugačije – & u tom jedinstvu obožavao sam u dubinama znanja koje prevazilazi svako razumevanje onaj Bitak svih stvari – i u Bitku njihovu jedinu Dobrotu – i videh da je Bog jedno i *Dobro* – i da nema Dobra u njemu, već da on to jeste.
- 2192 Četvrtak Uveče u operi, 27. sept. 1804, razmišljajući o razlogu „duše koja se susreće“ u muzici, prividnog prepoznavanja, &td. &td., čitavo objašnjenje koje kaže da *sećanje* ima prirodu *akorda* me je zapanjilo / akord stvara sablast sećanja jer je sećanje uvek akord.
- 2216 Možda zvuči neobično, ali jedini gojazni ljudi koje sam video u Sirakuzi su Sveštenici / Među njima, mnoge veličanstvene Periferije Trbušina.
- 2223 U Formi (kaže Harington) ima nečeg što nije elementarno nego božansko. Osmatranje Forme čudi Čoveka i praćeno je izvesnim Nemirom ili Impulsom koji uznosi njegovu Dušu ka Bogu. Kao što je *Forma* čoveka Slika Boga, isto tako je Forma Pravedne Vlade sazdana po Slici Čoveka. –
Parlament sačinjen od Pesnika nikada ne bi napisao Izgubljeni Raj –
- 2245 Među Mislima koje su bile odvratno različite, dok sam se peo zelenom Stazom čija leva strana gleda na vrt, na putu u Pozorište, Nov. – U ponedeljak, aromatični Miris Topola dopro je do mene! Kakva sećanja! Samo kad bih bio dostojan da im se pre-pustim.
- 2275 Njegov čisti duh susretao se sa Porokom i poročnim Mislima samo slučajno, kao kad Pesnik, u žaru rada na rimovanoj pesmi, mozgajući kako će završiti stih, poskoči ili se sa izvesnim gađenjem okrene od prljave ili nečiste reči &td.
- 2304 Kako naši poroci podsećaju na trice i Haringe sutradan pošto smo im se odali / pa čak i dozvoljeni užici poput mirisa trpezarije pošto je napustimo & kad se vratimo u nju posle večere.
- 2361 Ljudi (nisam li i ja među njima? O nebesa! ima li Slabosti, bilo da je S. Duha ili S. Srca koja je mene pošteđela?) ljudi koji ne mogu da čekaju da završe svoja dela, a kamo-

li da se objave ili isprave / koji ne mogu da se smire sve dok ona nisu u potpunosti napisana u svim delovima, već moraju da razgovaraju, da saopštavaju, da tove i napasaju svoju nestrpljivu i ljutitu taštinu, delom jer im je um okupiran, delom zato što su neumereno zaljubljeni u svoje Sugestije, Planove, Sadržaje i prve Fragmente – i tako traće Život, uvek se *spremajući* za ovo ili ono, *a nikad se tome ne posvećujući*; voleći sve to (u najboljem značenju reči), a ne obavljajući ništa! Oni nisu ništa drugo nego Deca sa cevima od pera ili krutim Slamkama zabijenim u Muljaču Likera, koja piju nedovršeni, neproključali Napitak – i kakva je posledica svega toga? – Da! *Šta je učinila Misao?*

- 2372 Postoje dve vrste brbljivih ljudi koje bi bilo uvredljivo pobrkati / a ja, S. T. Kolridž, pripadam drugoj. Prva podrazumeva ljude koji upotrebljavaju petsto reči više nego što je potrebno da bi izrazili jednu ideju – to nije moj slučaj – malo ljudi, usudujem se da kažem, unosi više značenja od mene u svoje reči, malo njih bira reči sa više razmišljanja i oklevanja. Druga vrsta uključuje one koji koriste petsto puta više ideja, slika, razloga, itd. nego što je potrebno da bi došli do svoje teme / tako da je jedini postignut cilj zapravo u tome što oko slušaočevog razuma zaslepljuju bojama koje se tako brzo smenjuju da ostavljaju neodređen utisak velike Provale boja povodom nečega. A to je moj slučaj – i to je velika mana / ilustracije gutaju moje teze – previše intenzivno osećam sveprisutnost svih ilustracija u svakoj ideji, platonski govoreći – ili psihološki govoreći, vlakna mog mozga, odnosno duhovna Svetlost koja nastanjuje srž tog mozga kao što vidljiva Svetlost nastanjuje trulu skušu i druge *propadljive* materije, ima previše opštu naklonost prema svemu / i iako uviđa *razliku* svih stvari, ona ipak većito traži sličnost, odnosno ono što je zajedničko / donesite mi dve stvari koje izgledaju istovetno, i brzo ću vam pokazati razliku između njih, makar ona bila manja od trunke – ali beskrajno ću kružiti sve dok se ne razbijem o obalu strpljenja svog Slušaoca, ili dok njegovo Hrkanje ne poništi moje Koncentrične krugove – to je moja uobičajena nevolja. Na Malti ipak niko ne može da me optuži ni za jedno ni za drugo. Stekao sam opštu reputaciju mirnog i dobronamernog čoveka, doduše, pomalo tmurnog – i ko bi rekao da je reč o *Pesniku!* „O, to vam je jedan pakosni Pesničič, Gospodo! A što se tiče kritičkih članaka, dobro je poznato da je skoro bankrotirao plaćajući one vičnije da ih napišu umesto njega“, itd. – 25. dec. 1804.
- 2375 U Predgovoru za moja Metafizička Dela, trebalo bi da kažem – Jednom zasnagda, čitajte Tetensa, Kanta, Fihtea, &td – & tu ćete me naći, ili ako ste lovac, nanjušićete moj trag. Zašto onda ne priznajete postepeno kome ste dužni? Jer to ne bih mogao da učinim a da ne slažem, u nizu zapanjujućih sličnosti / jer te misli su bile moje, u potpunosti formirane, i pre nego što sam uopšte čuo za ove Pisce; jer bi bilo veoma teško, ako bi uopšte i bilo moguće, da odredim posebne slučajeve koji pokazuju koliko zaista dugujem ovim Piscima, jer ja sam čitao pre svega da bih tražio Istinu i zarad sopstvenog zadovoljstva, a ne da bih napisao knjigu, / uvek sam se radovao i

likovao kada se dešavalo da moje misli iznese neko drugi & za mene bi bila obmana da se skrivam u anonimnosti u tom pogledu, i napokon, dopustite mi da kažem (možda sam gord, ali) čini mi se da znam da veliki deo te materije zapravo pripada meni, i da je Duša moja. Ne bojim se Kritičara koji brka Mislioca sa Plagijatorom.

2387 1/4, 1/5, 1/4, 9, 7, 8, 20, 22, 9, 20, 8, 15, 8, 21, 20, 9, 20, 19, 7, 21, 12, 9, 12, 20, 15, 6, 15, 16, 9, 21, 13, 1, 14, 4, 19, 16, 9, 18, 9, 20! – 27. dec. 1804.²⁹

2389 V + D + MV + SH + HDSK = S T K³⁰

1805.

2394 Sreda ujutru, 2 sata, 9. jan. 1805. – Zašto nisam u krevetu? – Zašto uopšte sedim i beležim kako mi se vid jasno vraća ako jako pritisnem zenice, inače mi se reči ukazuju *fasericht* – kao dlakave, u ritama – prekrivene nekakvim grubim, nepravilnim *maljama* / da, čovek oseća upravo to – pa ipak donekle liči na reči ispisane na upijaču – i nije u pitanju samo to što su reči udubljene ili ispupčene, već ta paperjasta srž svakog Slova / O Sara Ne znam šta me je navelo da kažem tvoje ime / Mislim da se to desilo zbog ovoga: pomisao kako sam budan i kako želim da pošaljem Pismo jadnom Stodartu da bih mu utuvio supstancu one izreke o različitim sredstvima koja streme različitim ciljevima, navela me je da uzdahnem i momentalno, munjevito, pomislio sam na [.....]

2398 Jedan od najpoučnijih delova mog Života leži u činjenici da sam uvek bio plen nekakvog Straha, i možda su svi moji pogrešni potezi bili posledica nekog takvog Straha koji je delovao na moj um / straha od Bola ili Sramote, a ne od perspektive Užitka / – Tako, u detinjstvu i Dečaštvu, proganjao me je strah da će me otkriti sa upaljenim skalpom; kasnije, umišljeni strahovi da imam Svrab u Krvi / potom Napadi kratkotrajnog Užasa koji su bili polne prirode – a onda užas od POVERENIKA, & stanje u kojem sam se borio da ne poludim budući nesposoban da se nadam da ću ikad moći da oženim Mari Evans (i ta čudna strast žarke ljubavi, iako je bila potpuno umišljena i iluzorna, uprkos mojim naporima, nepomirljiva sa bilo kakvom pravom Nadom / možda zbog manjkavosti telesnog osećaja, taktilnih pojmova vezanih za sliku) delovalo je kao neposredni Strah & noću sam satima ostajao budan, jecajući i moleći se – Onda je došlo burno doba / i za nekoliko meseci Amerika mi je zaista udahnula Nadu, & postao sam zaneseno Biće – onda je došlo do neslaganja sa Rob. Sautijem / brak – stalni strah od Raspoloženja Gđe Kolridž &td – i napokon, supstance, jer sam

²⁹ Prvi pokušaj šifrovanog teksta. Ako se svaki broj zameni odgovarajućim slovom u alfabetu, dobija se: „Nijedna noć nije prošla a da nisam pribegavao grehovima opijuma i alkohola“.

³⁰ S. T. K. ovde definiše svoj lični identitet (ego contemplans) kao rezultat čiji su činioci Vordsvort, Doroti, Meri Vordsvort, Sara Hačinson i njegova deca (Hartli, Dervent i Sara).

se bojao i pokušavao da predupredim snažne napade u Crevima usled moje misaone uznemirenosti: onda su nastupili noćni strahovi (skoro epileptični) u snu / otad, svaka greška koju sam počinio bila je neposredna posledica tih užasnih loših Snova – sve to pomešano sa minornim posledicama koje ispunjavaju intervale – trešnjin sok koji kulja između trešanja u kolaču od trešnje / moja prokrastinacija straha od toga – & nešto drugo što je bilo posledica te prokrastinacije &td. / i iz istog razloga najsitniji izraz tuge u Pismima S. H. dovodi me do ludila / ima i nesrećnijih od mene, koji sam tako užasno sklon obeshrabrivanju da sam svoju dušu usredsredio na nekoga ko je gotovo isto toliko slab u Nadanju kao ja. 11. januar 1805. –

2446 O mom Muhamedanskom Sujeverju – strahu da uništim Hartiju. Gotovo me je sramota da sebi priznam koliko mi se srce stegne svaki put kad poželim da upalim sveću ili vatru uz pomoć kakvog Izveštaja iz Bolnice ili Pristaništa / i kakva hrpa počiva na mom Stolu, ne mogu da zamislim da bi to išemu moglo da posluži, pa opet drhtim od pomisli da uništim na taj način ono što bi moglo biti bilo kako korisno po pitanju znanja. To zvuči kao preterana, ali smešna dobroćudnost. Ponedeljak, 11. februar 1805.

2496 Šećer koji se rastvara u Čaju, ili onaj stari Ženski sistem koji se sastoji u tome da se komadić stavi u usta, stisne uz Nepce a onda ga Čaj *natopi* / – živa ilustracija za nešto / um još ne želi da mi kaže za šta. 3 sata 21. mart 1805.

2543 Ponizno zahvaljujem Bogu što je već neko vreme bio pažljiviji u upravljanju mojim Mislima – & moja pažnja je u velikoj meri nagrađena Uspehom. Nekoliko dnevnih snova sebi priređujem u svakom trenutku, a s obzirom da su malobrojni i oprezno sastavljeni, veoma retko sebi dozvoljavam Opuštanje s bilo kojim od njih. Potrebno je da naporno i dugo radim da bih stekao tu čast. Razum je toliko blizak Stvarnosti da ono što bih mogao učiniti sa likujućom Nevinošću ne mogu uvek da *Zamislim* u savršenoj nevinosti / jer Razum i Stvarnost mogu da zastanu i da se umire, pri čemu novi Naleti spolja nailaze na unutrašnje Porive i *suspenduju* Misao. Ali Sanjarenje i San *nastavljaju da tekū*; i (umesto Formi i Zvukova spolja, koji Osvećuju i donose Utehu) oni sa sobom nose komešanje krvi i živaca, i slike koje u um utiskuju osećanja nastala iz položaja i stanja tela i njegovih raznih udova. Nevino sam učinio ono što sam potom u odsustvu takođe nevino sanjao danju, bdijući; ali dok Stvarnost u Snu nije bila praćena nikakvim sumnjivim fantazijama, dnevni San jeste, itekako. Hvala Bogu! uprkos svemu San nikad još nije oskrnavio slike, ili mi se bar tako čini

+ Prisustva onih koje volim i cenim.

++ U našim snovima često postoji nejasan osećaj o Prisustvu neke Osobe koja se likom ne pojavljuje.

2546 Subota uveče, 14. april 1805. – Dok gledam Prirodu razmišljajući, kao ovaj mesec koji nejasno sija kroz staklo posuto injem, čini mi se da tražim, da na neki način *zah-*

tevam nekakav jezik od simbola za nešto što u meni već postoji, i to oduvek, a ne da posmatram išta novo. Čak i kad je tako, uvek imam nejasan utisak da je ta nova pojava neodređeno rađanje neke Istine koju je probudila ili sakrila moja duboka Priroda / Uvek je zanimljiva kao Reč, kao Simbol! Ona je λόγος, Tvorac! (i Činilac Razvoja!)

Koje je prikladno, dolično osećanje, koje mora da usledi kada, pošto smo dugo razmišljali i dokučili neku Istinu, otkrijemo da se drugi Pisac, neznamac, isto tako poneo s njom i približio se toj Istini koju smo (prethodno) zamislili? – Radost! – Neka Istina pojača njegov Glas! Dok sam spremao pero da zapišem ovu opasku, izgubio sam niz Misli koji me je do nje doveo. Hteo sam da postavim neko drugo pitanje koje sam sada zaboravio: jer gornje pitanje je samo sebi odgovor – ali siguran sam da mu novi odgovor, u mom Srcu, nije ni potreban. 14. april 1805.

2552 Ima trenutaka kada mi Misli nadolaze kao Muzika / O kad bi samo bili učestaliji! – ali kako bi kad sam ovoliko beznadežan. (i mesecima neprekidno posvećen zvaničnim zadacima, parafiranju, ispitivanju, pozivanju da se pruži zakletva, proveri računa, &td. &td.)

2647 Ova tema nije nedostojna razmišljanja: kad čujem zvukove i žagor o Praznicima, na Sajmovima, Uskršnjim ponedeljcima i utorcima, Božićnim danima, čak i kad sam bio Dete u Krajst Hospitalu, zašto odmah postanem utučen i melanholičan. Je li to zbog mojih Navika, zbog nestašice novca, ili zbog toga što sam u prvih dvadeset dve-dvadeset tri godine svog Života u tim prilikama uvek bio *sam*? – Zbog toga što me je jadni Frank³¹ mrzeo kad sam bio Dete, u najmlađem periodu, prepušten sam sebi – ili zbog posebno žalosne prirode mog lošeg zdravlja, a tu treba ubrojati i druge razloge, razne slučajeve u mom Životu, ja mogu da budem srećan samo kada sam budan, kad uživam, kad simpatišem jedno ili nekoliko izuzetno voljenih Bića, i onda, kad Uživanja skrenu pažnju sa Snova koji su jadne zamene i bedne Nazovi-Nadoknade te Simpatije i tog Društva, ponovo osećam svoju Prazninu? (Sigurno bih, kad bih bio bogat i sebičan, i kad bih zatražio od Asre da dođe ovde, mogao) (ukidajući snagu starih Asocijacija) biti tako veseo gledajući ljude kako se zabavljaju, koliko bih bio *blagosloven* zbog toga što padam ničice pred Izuzetnom Lepotom Polja, Jezera, Potoka, starog Drveća, planina & Nebesa – u istom Društvu?

2658 Skromnost, Šarmanтна Skromnost jednog Italijanskog (& Latinskog) rečnika: „Connelino, dimin : di quella parte vergognosa delle donne, il di cui nome non puo scriversi.“³² I zaista, Conno nije uvršćen.

3025 Oči koje ostaju mirno i neprekidno vezane za neki predmet, ne kao da ga gledaju ili vide nešto u njemu, ili kao da pokušavaju na neki način da proizvedu Viziju njegovim

³¹ Kolridžov stariji brat.

³² „Pičić, deminutiv onog stidnog ženskog dela čije se ime ne može napisati.“ (ital.)

povodom, već kao da čitava pažnja sluša šta srce oseća i govori povodom gledanog / Kao kada A. govori B.-u o C.-u. – i kada B. duboko zainteresovan sluša A.-a, usput pasivnim pogledom neprekidno odmeravajući C.-a kao *Temu* razgovora –

Izvornik: Samuel Taylor Coleridge, *Notebooks*, I–V, ur. Kathleen Coburn, NY Pantheon Books (t. I, II) / Princeton University Press (t. III–V), 1957–2000.

*(Izabrao i s engleskog preveo **Bojan Savić Ostojić**)*